

Wstęp do Programowania potok funkcyjny

Marcin Kubica

2010/2011

Outline

- 1 Wyszukiwanie wzorców w tekście
 - Naiwny algorytm wyszukiwania wzorca
 - Algorytm Rabina-Karpa
 - Algorytm Morrisa-Pratta

Problem wyszukiwania wzorca w tekście

Na tym wykładzie zajmiemy się następującym problemem:

Definition (Problem wyszukiwania wzorca w tekście)

Dane: dwa napisy, wzorec w (długości m) i tekst t (długości n),
 $n \geq m$.

Zakładamy, że napis to lista symboli lub liczb całkowitych z
ustalonego ograniczonego zakresu.

Szukamy wystąpień wzorca w tekście (oznaczenie: jest ich k).

Wynik: lista pozycji wszystkich wystąpień wzorca w tekście.

Naiwny algorytm wyszukiwania wzorca

Example

Algorytm naiwny dla każdej możliwej pozycji w tekście sprawdza czy występuje na niej wzorec.

```
let rec prefix w t =  
  match w with  
  | [] -> true |  
  hw::tw ->  
    match t with  
    | [] -> false |  
    ht::tt -> (hw = ht) && prefix tw tt;;
```

Naiwny algorytm wyszukiwania wzorca

Example

```
let pattern_match w t =  
  let rec iter t n acc =  
    let a = if prefix w t then n::acc else acc  
    in  
    match t with  
    [] -> rev a |  
    _::tail -> iter tail (n+1) a  
  in iter t 1 [];;
```

Złożoność czasowa: $T(n + k) = \Theta(n \cdot k) = \Theta(n^2)$.

Można lepiej.

Algorytm Rabina-Karpa

Idea algorytmu:

- Obliczamy *odcisk palca* szukanego wzorca.
- Dla kolejnych fragmentów tekstu długości takiej jak wzorzec sprawdzamy ich odciski palca.
- Inny odcisk oznacza brak wystąpienia.
- Jeśli odciski palca się zgadzają, to sprawdzamy, czy faktycznie występuje tam wzorzec.
- Ograniczenie: obliczenie odcisku palca dla kolejnego fragmentu tekstu w czasie stałym.

Algorytm Rabina-Karpa

Odcisk palca:

- Symbole utożsamiamy z liczbami całkowitymi z przedziału od 0 do $m - 1$.
- Odcisk palca to:

$$\begin{aligned}
 f(w) &= \\
 &= (w \cdot (m-1) + w \cdot (m-2) \cdot p + \dots + w \cdot (0) \cdot p^{m-1}) \pmod q = \\
 &= (w \cdot (m-1) + p \cdot (w \cdot (m-2) + p \cdot (\dots + p \cdot w \cdot (0)))) \pmod q
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 f(t.(i..i+m-1)) &= \\
 &= (t \cdot (i+m-1) + t \cdot (i+m-2) \cdot p + \dots + t \cdot (i) \cdot p^{m-1}) \pmod q = \\
 &= (t \cdot (i+m-1) + p \cdot (t \cdot (i+m-2) + p \cdot (\dots + p \cdot t \cdot (i)))) \pmod q
 \end{aligned}$$

dla odpowiednio dobranych stałych p i q .

Algorytm Rabina-Karpa

Odcisk palca, c.d.:

- p powinno być liczbą pierwszą, $p \geq m$.
- q powinno być dużą liczbą pierwszą, taką żeby $q \cdot p$ mieściło się jeszcze w zakresie arytmetyki liczb całkowitych, $q > n$.
- Kolejny odcisk palca można obliczyć na podstawie poprzedniego:

$$\begin{aligned} f(t.(i+1..i+m)) &= \\ &= (f(t.(i..i+m-1)) \cdot p + t.(i+m) - t.(i) \cdot p^m) \mod q = \\ &= ((f(t.(i..i+m-1)) \cdot p) \mod q + \\ &\quad t.(i+m) - t.(i) \cdot (p^m \mod q)) \mod q \end{aligned}$$

Algorytm Rabina-Karpa

Obliczanie odcisku palca

```
let p = 257
and q = 4177969;;

let fingerprint str =
  let rec sumuj acc pow pos =
    if pos < 0 then acc
    else sumuj ((acc + pow * code str.(pos)) mod q)
               ((pow * p) mod q)
               (pos - 1)
  in sumuj 0 1 (length str - 1);;

let shift fi pot x y =
  let res = (((fi * p) mod q + y - x * pot) mod q)
  in if res < 0 then (res + p * q) mod q
     else res;;
```

Algorytm Rabina-Karpa

Potęgowanie mod q

```
let exp_mod b k =  
  let rec iter k a =  
    if k = 0 then a else iter (k - 1) ((a * b) mod q)  
  in iter k 1;;
```

Sprawdzenie wystąpienia

```
let occurrence w t i =  
  let rec check j =  
    if j < 0 then true  
    else if w.(j) = t.(i+j) then  
      check (j-1)  
    else false  
  in check (Array.length w - 1);;
```

Algorytm Rabina-Karpa

Główna procedura

```
let pattern_match w t =  
  let n = Array.length t  
  and m = Array.length w  
  in let f = fingerprint w m  
     and pot = exp_mod p m  
     in let rec iter acc i fi =  
         let a = if (fi = f) && (occurrence w t i)  
                 then i::acc else acc  
         in if i = n-m then List.rev a  
            else iter a (i+1) (shift fi pot (code t.(i))  
                               (code t.(i + m)))  
     in iter [] 0 (fingerprint t m);;
```

Algorytm Rabina-Karpa

- Oczekiwana liczba dopasowań odcisków palca: $k + \frac{n-k}{q}$.
- Oczekiwana złożoność czasowa:
$$T(n + m) = \Theta\left(n + m \cdot \left(k + \frac{n-m-k+1}{q}\right)\right) = \Theta(n + m \cdot k).$$
- Pesymistyczna złożoność czasowa: $T(n + m) = \Theta(n \cdot m)$.
- Złożoność pamięciowa: $\Theta(k)$.
- Można lepiej ...

Algorytm Morrisa-Pratta

- Pozwala wyznaczyć wszystkie wystąpienia wzorca w tekście w czasie liniowym.
Ma jednak więcej zastosowań.
- Dla zadanego tekstu $t = [t_1; t_2; \dots; t_n]$ obliczamy wartości tzw. *funkcji prefiksowej* P .
 $P(i)$ to największe takie j , że:
 - $0 \leq j < i$,
 - $[t_1; \dots; t_j] = [t_{i-j+1}; \dots; t_i]$. $P(i)$ to długość najdłuższego właściwego prefiksu $[t_1; t_2; \dots; t_i]$, który jest równocześnie sufiksem tego napisu.

Własności funkcji prefiksowej

- Oznaczmy przez $G(i)$ zbiór długości wszystkich właściwych prefiksów $[[t_1; t_2; \dots; t_i]]$, które są równocześnie sufiksami tego napisu:

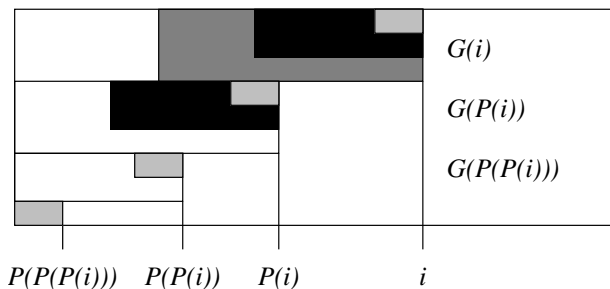
$$G(i) = \{0 \leq j < i : [[t_1; \dots; t_j]] = [[t_{i-j+1}; \dots; t_i]]\}$$

Przyjmujemy $G(0) = \emptyset$, $P(0) = 0$.

- $P(i) = \max G(i)$,
- $P(1) = 0$, $P(i) \geq 0$, $P(i) < i$ (dla $i > 0$),
- $i > P(i) > P(P(i)) > \dots > P^k(i) = 0$, dla pewnego $k \in \mathbb{N}$,
- $G(i+1) = \{0\} \cup \{j+1 : j \in G(i) \wedge t_{i+1} = t_{j+1}\}$,

Własności funkcji prefiksowej

- $G(i) = \{P(i)\} \cup G(P(i))$
- $P(i)$ to największy element w $G(i)$.
- Mniejsze elementy $G(i)$ to długości prefiksów $[[t_1; t_2; \dots; t_{P(i)}]]$, które są jego sufiksami.

Własności funkcji prefiksowej

- $G(i) = \{P^j(i) : 1 \leq j \leq k\}$
- $G(i+1) = \{0\} \cup \{P^j(i) + 1 : 1 \leq j \leq k \wedge t_{i+1} = t_{P^j(i)+1}\}$
- $P(i+1) = \max(\{0\} \cup \{P^j(i) + 1 : 1 \leq j \leq k \wedge t_{i+1} = t_{P^j(i)+1}\})$
- Dla $i > 0$ mamy:

$$P(i+1) = \begin{cases} P^j(i) + 1 & ; \text{gdzie } j \text{ jest najmniejsze takie, że} \\ & 1 \leq j \leq k \wedge t_{i+1} = t_{P^j(i)+1} \\ 0 & ; \text{wpp.} \end{cases}$$

Algorytm obliczania funkcji prefiksowej

Algorytm obliczania funkcji prefiksowej

```
let pref t =  
  let p = make (length(t) + 1) 0  
  and pj = ref 0  
  in begin  
    for i = 2 to length t do  
      while (!pj > 0) && (t.(!pj) <> t.(i - 1)) do  
        pj := p.(!pj)  
      done;  
      if t.(!pj) = t.(i - 1) then pj := !pj + 1;  
      p.(i) <- !pj  
    done;  
  p  
end;;
```

Zastosowanie tablicy prefiksowej do wyszukiwania wzorców

- Obliczamy tablicę prefiksową dla szukanego wzorca.
- Unikamy wielokrotnego przeglądania tych samych fragmentów tekstu.
- Po dopasowaniu i pierwszych znaków wzorca mamy również dopasowane $P(i)$ znaków wzorca.
- Uzyskujemy złożoność czasową $\Theta(n + m)$ i pamięciową $\Theta(m + k)$.

Zastosowanie tablicy prefiksowej do wyszukiwania wzorców

Algorytm wyszukiwania wzorców

```
let find x y =  
  let i = ref 0  
  and j = ref 0  
  and w = ref []  
  and p = pref x  
  in  
    while !i <= length y - length x do  
      j := p.(!j);  
      while (!j < length x) && (x.(!j) = y.(!i + !j)) do  
        j := !j + 1  
      done;  
      if !j = length x then w := !i::!w;  
      i := !i + if !j > 0 then !j - p.(!j) else 1  
    done;  
  rev !w;;
```